

بررسی نقش ترانسپورت در انکشاف اقتصادی افغانستان

The Assessment of Transportation Roles in Economic Development of Afghanistan

جمعه خان کاظمی

Joma Khan Kazimi

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي، دپارتمنت اداره و دیپلوماسی «مؤسسه تحصیلات عالی شفا»

محمد حامد اکبری

Mohammad Hamid Akbari

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي، دپارتمنت اداره و دیپلوماسی «مؤسسه تحصیلات عالی شفا»

Abstract

Transportation that by Social and Economic development become more far-reaching, is one of the most essential requirements of societies. For a profound effect that have on economic and social development, it counted as one of the development indices and play crucial role in other fields like industrials evolutions, Farming transition, and production of scale, as far as most of the economist believes Transportation developments as the cornerstone for a Comprehensive Development. Thus, this review paper addressed the transportation effects on economic development in Afghanistan. The paper aims to investigate transportation effects on economic developments in Afghanistan. We applied a systematic Literature Review with a qualitative-descriptive approach. The vast majority results show a meaningful connection between investment on transportation and economic development. Undoubtedly, Afghanistan is not an exception and of course investing on transportation infrastructure and enhancing the services, leads to economic development.

Keywords: Transport, Transportation, Economic development, Transportation and Economic Development, Afghanistan

خلاصه (Abstract)

مسئله حمل و نقل که با توسعه اقتصادی و اجتماعی دامنه گسترده تری پیدا کرده است، از جمله نیازهای اولیه انسان‌هاست. به دلیل نقش ویژه‌ای که در توسعه اقتصادی دارد، به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی کشورها محسوب می‌گردد و در ایجاد تحول در سایر بخش‌های صنعتی ایفای نقش می‌کند، تا جایی که امروزه بیشتر دانشمندان و صاحب نظران عرصه اقتصاد، رشد و توسعه همه جانبه کشورها را منوط به توسعه بخش ترانسپورت می‌دانند. بدین ترتیب در این مقاله با توجه به نقش و اهمیت حمل نقل در توسعه اقتصادی کشور به این موضوع پرداخته شده است. هدف این مقاله بررسی نقش ترانسپورت در توسعه اقتصادی افغانستان است. روش تحقیق این مقاله از نوع مروری و با رویکرد کیفی می‌باشد که اطلاعات آن از منابع دست دوم و با استفاده از تکنیک مرور نظام‌مند جمع‌آوری گردیده است. نتایج اکثر تحقیقات در این زمینه ترانسپورت را یکی از عوامل اساسی توسعه اقتصادی در کشورهای مورد مطالعه نشان می‌دهند. بدون شک این امر در مورد افغانستان نیز صادق می‌باشد و نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری روی زیرساخت‌های حمل و نقل، نقش قابل ملاحظه‌ای بر توسعه اقتصادی افغانستان خواهد داشت.

کلمات کلیدی: ترانسپورت، حمل و نقل، توسعه اقتصادی، حمل-نقل و توسعه اقتصادی، افغانستان

مقدمه

مسافرت، جابجایی کالاها و انتقال اطلاعات همیشه جزء از عناصر اساسی و انکار ناپذیر جوامع بوده است. آشنایی انسان با پدیده ترانسپورت به زمان‌های باستان مربوط می‌شود. در واقع ترانسپورت و ارتباطات همزمان با انسان پیدا

می‌کند تا جذابیت گردش‌گری در کشور بیشتر گردد و تمام فعالیت‌های تجاری به نحوی به ترانسپورت مرتبط هستند و این پیوندها تأثیر مستقیمی بر عملیات و عملکردها دارند. گردشگری از جمله بخش‌هایی است که به عنوان ابزار قدرتمند برای پیشرفت اقتصادی مطرح شده است. ۳۰ درصد تجارت جهانی را تشکیل می‌دهد. ترانسپورت بر اساس عوامل اجتماعی-اقتصادی و همچنین تأثیری که بر روابط بین کشورهای مختلف می‌گذارد و بسیار مهم است. ترانسپورت از طریق نقش جابجایی افراد و کالاها، امکان گردشگری و سفر را فراهم می‌کند و این امکان را برای مردم فراهم می‌کند تا به مکان‌هایی که می‌خواهند سفر کنند، کالا مورد نیاز خود را خرید کنند. بدون ترانسپورت، گردشگری نمیتواند توسعه یابد و میتواند به تجارت بین‌المللی آسیب فراوانی وارد کند. برای اینکه گردشگران بتوانند به مقصد خود برسند، به مجموعه‌ای از گزینه‌های ترانسپورت نیاز دارند که با توجه به عواملی مانند هزینه‌ها، راحتی و کارایی انتخاب می‌کنند. ترانسپورت برای اتصال مسافران به مکان‌ها ضروری است. به طور کلی، رشد بخش مسافرتی به زیرساخت‌های ترانسپورتهی بستگی دارد که در کشورها ایجاد گردیده است.

بحث و مناقشه

با توجه به ساختار جغرافیایی کشور که از یک طرف دارای منابع طبیعی فراوان و پراکنده در جاهای مختلف وطن و از طرفی کوهستانی بودن و صعب‌العبور بودن راه‌های زمینی، برای اتصال نقطه‌ای به نقطه دیگر نیازمند ایجاد راه‌های طولانی است. برای بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از نیروی بشری بطور مفید و مؤثر، اهمیت ترانسپورت در اقتصاد کشور بیشتر از پیش توجه را به خود جلب می‌کند.

کشور عزیز ما باید برای استفاده بهینه از توانمندی‌ها و فرصت‌های در اختیار، و کاهش هزینه‌های تمام‌شده‌ی تولید، دسترسی به موقع به بازارها، افزایش توان رقابت در عرصه تجارت بین‌المللی، افزایش ارزش افزوده و در نتیجه دستیابی به رشد اقتصادی، جلوگیری از هزینه‌های تأخیر کالاها و جلوگیری از مصرف انرژی بلا استفاده؛ باید توجه ویژه به سیستم ترانسپورت داشته باشد. اهمیت حمل و نقل از دو جهت قابل مطالعه و برای کشور حیاتی است:

الف) از طریق فراهم کردن و توسعه یک شبکه ارتباطی گسترده بین واحدهای تولیدی و روان‌سازی تولید و توزیع کالا و خدمات در سطح بازار که روی ساختار فضایی کشور اثر می‌گذارد.

ب) از طریق تشویق سرمایه‌گذاران و کسبه کاران، باعث جذب سرمایه‌گذاری و در نتیجه باعث اشتغال‌زایی می‌گردد که این امر روی شاخص‌های کلان اقتصادی مانند اشتغال، تولید و سرمایه‌گذاری اثر می‌گذارد. گرچند مطالعه در پاکستان (Mohmand et al., 2017) رابطه معنی‌داری بین ترانسپورت و رشد اقتصادی را نشان نمی‌دهد و در موارد سرمایه‌گذاری روی زیرساخت‌های ترانسپورت باعث هزینه‌های بیشتر می‌شود (Andrade & Duarte, 2016; Hooper et al., 2021; Schclarek, 2007; Yu et al., 2012).

باید خاطر نشان کرد که میزان تأثیرگذاری زیرساخت‌های ترانسپورت بر توسعه اقتصادی در تمام کشورها یکسان نیست، در کشورهای کمتر توسعه‌یافته نظر به کشورهای توسعه‌یافته، بیشتر است (Button & Taylor, 2000). به عبارتی، سرمایه‌گذاری روی زیرساخت‌های اقتصادی در کشورهای توسعه‌یافته در کوتاه مدت به رشد اقتصادی کمک نمی‌کند، اما در دراز مدت نقش مثبت را ایفا می‌کند (Zhang & Cheng, 2023).

نتیجه‌گیری

هدف این مقاله مطالعه نقش ترانسپورت بر توسعه اقتصادی افغانستان بوده که با استفاده از منابع دست دوم و روش مرور نظام‌مند انجام شده و نتیجه آن مبتنی بر ترکیب و مقایسه بوده است. با توجه به قریب اکثر مطلق مطالعات انجام شده، ترانسپورت یکی از عناصر اساسی برای پیشرفت اقتصادی کشور است که بر رفاه اجتماعی و بهبود کیفیت زندگی جامعه ما تأثیر به‌سزای دارد. با سرمایه‌گذاری روی زیرساخت‌های ترانسپورت و مدیریت یک پارچه و مؤثر آن، طوریکه باعث حفظ و مراقبت راه‌ها در دراز مدت گردد؛ کیفیت ترانسپورت بهبود میابد و در نتیجه یک فضای اقتصادی قابل اعتماد، مؤثر و با ظرفیت تجاری وسیع ایجاد می‌گردد که منتج به توسعه کسب و کار، صرفه‌جویی مالی و زمانی و در نتیجه افزایش بهره‌وری و رونق بازار گردیده و باعث رشد و توسعه اقتصادی می‌گردد.